

Ministerstvo spravedlnosti ČR
Sekce dohledu a justice
Odbor insolvenční a soudních znalců
Oddělení soudních znalců a tlumočnicků
k rukám pana Mgr. Jana Benýška
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2

datovou schránkou

V Praze dne 6.1.2021

Vážený pane magistře,

obracíme se na Vás jménem představenstva Komory soudních tlumočnicků ČR v souvislosti se situací, která nastala v oblasti soudního tlumočnictví a překladatelství nabytím účinnosti nového zákona č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, a příslušných prováděcích vyhlášek dne 1. 1. 2021.

Profesní komunitě je známo, že k datu nabytí účinnosti nového zákona nedošlo ke spuštění nového seznamu soudních tlumočnicků a soudních překladatelů, evidence tlumočnických a překladatelských úkonů a že příslušníci naší profese nejsou vybaveni pečeti a průkazy v souladu s aktuálně účinnou legislativou.

Ministerstvo spravedlnosti reagovalo na vzniklou situaci sdělením k dočasnému užívání tlumočnické pečeti ze dne 5.1.2021, uveřejněným na jeho internetových stránkách, v němž doslova uvádí „překladatelské úkony je možné opatřovat otiskem dosud užívané tlumočnické pečeti. Takto lze, v souladu se zásadou *impossibilium nulla obligatio est* (nemožné nezavazuje), postupovat do té doby, než bude zpřístupněn nový seznam tlumočnicků a překladatelů, který mimo jiné umožní individuálně generovat příslušné potvrzení pro objednávku a převzetí pečeti elektronickou cestou. Po zpřístupnění nového seznamu tlumočnicků a překladatelů tak budou tlumočníci a překladatelé povinni vygenerovat si příslušné potvrzení, na jeho základě si objednat a převzít překladatelskou pečeť a tlumočnickou pečeť a užívat je v souladu s tlumočnickým zákonem. O termínu zpřístupnění nového seznamu tlumočnicků a překladatelů budou tlumočníci a překladatelé s dostatečným, nejméně měsíčním předstihem informováni, a to prostřednictvím webového portálu Ministerstva spravedlnosti na adrese <https://tlumocnici.justice.cz/>, k jehož průběžnému sledování si ministerstvo dovoluje tlumočnický a překladatelský vyzvat. Spolu s oznámením o zpřístupnění seznamu tlumočnicků a překladatelů obdrží tlumočníci a překladatelé i potřebné technické informace k postupu, jakým bude možno generovat potvrzení pro objednávku a převzetí pečeti.“

Obdobným způsobem (uveřejnění na webových stránkách) se ministerstvo vyjádřilo k číslování tlumočnických a překladatelských úkonů: „Vzhledem ke skutečnosti, že Ministerstvo spravedlnosti v současné době nemá k dispozici systém evidence tlumočnických a překladatelských úkonů, jímž bude podle zákona č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, nahrazeno vedení tlumočnického deníku, nevztahuje se na tlumočnický a překladatelský povinnost uvádět v tlumočnické a překladatelské doložce číslo položky, pod kterou je tlumočnický či překladatelský

úkon zapsán v evidenci tlumočnických a překladatelských úkonů, jak jim jinak ukládá § 24 odst. 2 vyhlášky č. 506/2020 Sb., o výkonu tlumočnické a překladatelské činnosti.“

Jsmo nuceni konstatovat, že anonymní nedatovaná a nepodepsaná sdělení, byť zveřejněná na portálu ministerstva, kterými jsou tlumočníci informováni, že mohou dále používat staré pečeti a nemusí řádně evidovat a číslovat úkony, jsou v rozporu s výše uvedeným zákonem a tlumočníky v podstatě nabádají, aby konali nezákonně („návodce“ dle § 24 odst. 1 písm. b) zákona č.40/2009 Sb., Trestní zákoník). Taková sdělení (která nejsou ani rozhodnutím, natož normativním právním aktem) nemohou z povahy věci rušit či měnit zákonná ustanovení, ani odkládat jejich účinnost. Jinými slovy, formou těchto sdělení nelze tlumočníky a překladatele zprostit povinností stanovených zákonem.

Jak jsme již psali v dopise adresovaném vedoucí oddělení profesní legislativy Vašeho ministerstva ze dne 14. 12. 2020, pokud novější předpis upravuje totožnou věc jako předpis starší, je dána aplikační přednost tohoto novějšího předpisu (*lex posterior derogat legi priori*). Podle § 20 odst. 1 vyhlášky č. 506/2020 Sb. musí pečeť překladatele nést označení „soudní překladatel“. Obdobná situace je u pečeti tlumočnické, která obsahuje označení „soudní tlumočník“, nikoliv pouze „tlumočník“. Vyhláška rovněž stanoví, že v pečeti je třeba uvádět taktéž jazyk český. Pečeti vyrobené podle předchozí legislativy obsahují pouze označení „tlumočník“ a neodpovídají tedy nové vyhlášce. Považujeme proto za nanejvýš nutné, aby byla soudním tlumočnickům a soudním překladatelům dána možnost nechat si vyrobit novou pečeť odpovídající nové vyhlášce. Sama skutečnost, že podle § 44 odst. 3 zákona č. 354/2019 Sb. jsou soudní tlumočníci a překladatelé jmenováni podle předchozího zákona oprávněni vykonávat tlumočnickou i překladatelskou činnost podle nového zákona po dobu přechodného období 5 let, neznamená automaticky, že mohou po celou tuto dobu (resp. po její část) používat starou pečeť. Úkony vyhotovené po 1. 1. 2021 zkrátka musí odpovídat novým předpisům.

Shora uvedená argumentace platí i pro tlumočnické průkazy vystavené podle zákona č. 36/1967 Sb. Staré průkazy tedy dne 1. 1. 2021 pozbyly platnost.

Proto jsme již v polovině prosince 2020 žádali o urychlené rozeslání příslušných potvrzení pro výrobu nových pečeti a o vydání nových průkazů. Tehdy jsme však nepředpokládali, že ke dni účinnosti zákona nebude k dispozici nový seznam soudních tlumočnicků a překladatelů, ani elektronická evidence.

Navíc, podle § 44 odst. 1 zákona 354/2019 Sb. (cituji) „Tlumočník, který získal oprávnění vykonávat tlumočnickou činnost podle zákona č. 36/1967 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je zapsán jako tlumočník a překladatel do seznamu tlumočnicků a překladatelů podle tohoto zákona.“ Přestože nový seznam zatím neexistuje, situaci by bylo možné jednoduchým způsobem zprehlednit tím, že by v původní evidenci znalců a tlumočnicků přístupné veřejnosti na [http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/\\$\\$SearchForm?OpenForm](http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/$$SearchForm?OpenForm) bylo u osob uvedených v seznamu alespoň doplněno slovo „Překladatel“. Všichni jsou označeni pouze jako „Tlumočník“, což vede ke vzniku pochyb, zda mají vůbec oprávnění provádět také překladatelskou činnost. Oprava tohoto nedostatku je přitom navýsost technickou záležitostí, práci ne pro legislativce, ale spíše pro IT specialistu.

Popsané nedostatky zavádají příčinu k opodstatněné obavě, že pokud v době do vyjasnění výše uvedených skutečností provedou tlumočníci a překladatelé jakýkoliv tlumočnický či překladatelský úkon, může dojít k jeho napadení jakožto úkonu nezákonného. Argumentů pro takové napadení by bylo několik: úkon byl proveden osobou, která ke dni jeho podání nefigurovala v oficiálním seznamu tlumočnicků či překladatelů, úkon nebyl opatřen pořadovým číslem v evidenci úkonů (a zaregistrován tamtéž) a nebyl opatřen otiskem pečeti odpovídající příslušné vyhlášce. K uvedenému zpochybnění může dojít i po uplynutí většího počtu let. Zpětně tak bude tlumočnickům a překladatelům hrozit postih s vysokými pokutami, vedle toho budou tlumočníci a překladatelé vystaveni riziku odpovědnosti za případnou újmu.

Problémy mohou nastat rovněž pro orgány veřejné moci. Formální nedostatky tlumočnického či překladatelského úkonu mohou být účastníky řízení či jejich zástupci namítány coby procesní vady. Důsledkem může být například zmaření soudního jednání, které by rovněž šlo na vrub tlumočnicka či překladatele, případně též zrušení vadného rozhodnutí orgánem rozhodujícím o opravném prostředku a s tím spjaté průtahy v řízení.

Žádáme Vás o promptní vyřešení vzniklé situace. Pokud není z technických důvodů ministerstvo schopno v řádu několika málo dnů zajistit zprovoznění nového seznamu tak, aby si z něj tlumočníci a překladatelé mohli vygenerovat příslušné potvrzení a na jeho základě si objednat nové pečeti, a přístup do evidence úkonů, aby tlumočníci a překladatelé mohli v doložce uvádět číslo úkonu, **žádáme Vás o:**

- **oficiální zveřejnění výše zmíněných sdělení, publikovaných na portálu <https://tlumocnici.justice.cz/>, ve formě závazného právního předpisu zveřejněného ve Sbírce zákonů**, např. novelizace vyhlášky (doplnění přechodných ustanovení, podle nichž se do určitého data považují za tlumočnické a překladatelské pečeti taktéž stávající tlumočnické pečeti podle zákona č. 36/1967 a vyhlášky 37/1967, a obdobných ustanovení ohledně průkazů),
- **technickou úpravu evidence tlumočnicků na webu justice.cz (doplnění údaje o vykonávané profesi překladatele),**
- **vydání a distribuci potvrzení opravňujících k výrobě tlumočnické a překladatelské pečeti jednotlivým tlumočnickům a překladatelům** (jsme přesvědčeni, že tento krok, spočívající v nahlédnutí do databáze na serveru justice.cz, vyplnění příslušného dokumentu v počítači, jeho vytištění a opatření podpisem oprávněné osoby, je triviálním úkonem).

Takovýto postup bude minimalizovat hrozbu zpochybnění úkonů tlumočnicků a překladatelů. Stejně tak omezí riziko odpovědnosti za přestupek či odpovědnosti za újmu.

Vzhledem k tomu, že ze zpráv kolegů z krajů se dozvídáme, že ne všichni dosavadní tlumočníci byli příslušnými krajskými soudy informováni o legislativních změnách účinných od 1. 1. 2021 a o existenci portálu <https://tlumocnici.justice.cz/>, **žádáme Vás o urychlené obeslání všech tlumočnicků vedených v seznamech justice k 31. 12. 2020 příslušnými informacemi.** Abychom však pouze nekritizovali, jsme připraveni Vám s rozesláním oficiálních informací ministerstva být nápomocni.

Rovněž nabízíme pomoc při přípravě a organizaci vstupních zkoušek. Do roku 2020 včetně pořádala Komora soudních tlumočnicků ČR pravidelně 2x do roka celodenní kurz pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem, kde jsme účastníkům vysvětlovali obsah a smysl jednotlivých ustanovení právních předpisů upravujících činnost soudních tlumočnicků a překladatelů, jejich povinnosti a práva, na praktických příkladech jsme vysvětlovali náležitosti písemných úkonů, způsob svazování ověřených překladů atd., představovali jsme specifika tlumočení před různými orgány veřejné moci, vysvětlovali jsme, jak sestavit vyúčtování úkonů a další. Na závěr kurzu účastníci vyplňovali test a zpracovávali vzorový ověřený překlad. Mnohé krajské soudy vyžadovaly osvědčení o úspěšném absolvování tohoto kurzu jako jednu z podmínek pro jmenování. Jsme připraveni podobné přípravné kurzy nabídnout i pro zájemce o absolvování vstupní zkoušky podle nového zákona a spolupracovat na jejich organizaci jak s ministerstvem, tak s Justiční akademií.

Na závěr nám dovoluje Vás znovu požádat o urychlené vyřešení výše uvedených nejpalčivějších problémů, které v těchto dnech soudní tlumočnický a překladatelský nejvíce znepokojují a brání jim v řádném výkonu jejich činnosti.

Z pověření představenstva KST ČR

Mgr. Michal Chuchút, LL.M., člen představenstva
podepsáno elektronicky

Na vědomí:

Ministryně spravedlnosti ČR

Předseda vlády ČR

Legislativní rada vlády

Ústavě-právní výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Ústavě-právní výbor Senátu Parlamentu ČR

Nejvyšší státní zástupce

Předseda Nejvyššího soudu

Předseda Ústavního soudu